

Advies Natuurwaarden Bestemmingsplan
Wiuwert

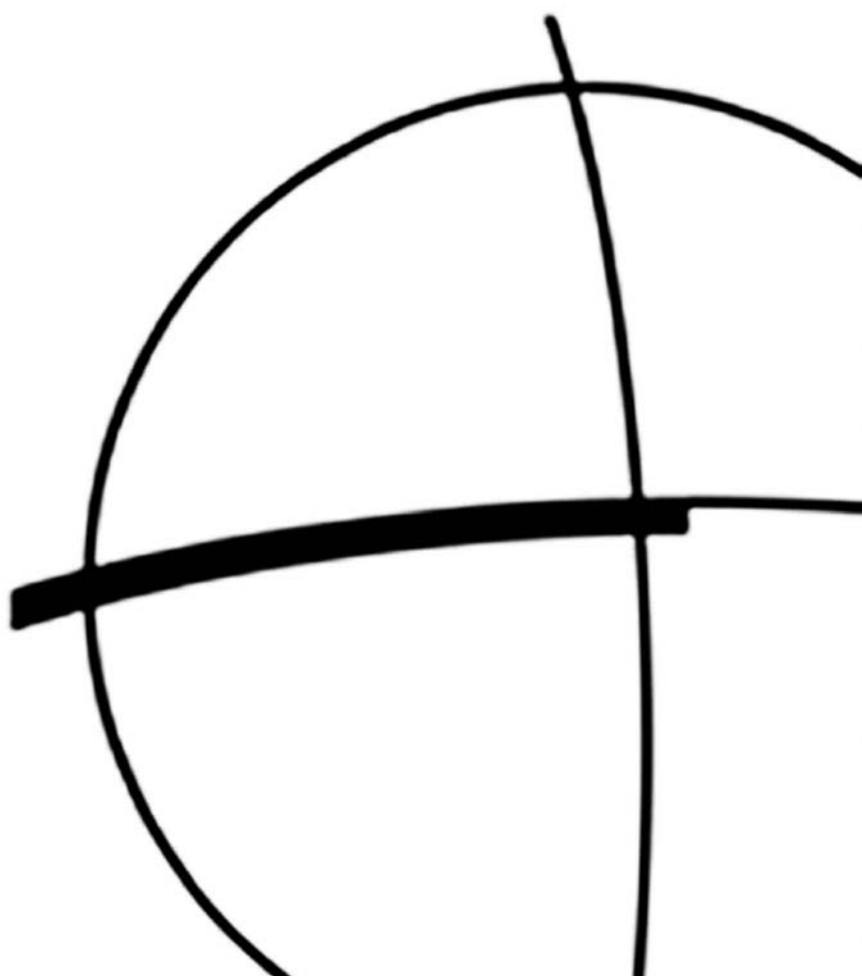
Advies Natuurwaarden Bestemmingsplan
Wiuwert

Inhoud:

Rapport

3 december 2008

Projectnummer 134.00.02.03.11

Inhoudsopgave

1	Samenvatting	3
1.1	Samenvatting (nieuwe Wro)	3
1.2	Soortenbescherming	3
1.3	Gebiedsbescherming	3
2	Inleiding	5
2.1	Procedure	5
2.2	Soortenbescherming	5
2.3	Gebiedsbescherming	7
3	Beschrijving van het plangebied	9
4	Natuurwaarden	13
4.1	Beschermde gebieden	13
4.2	Soortenonderzoek	14
4.2.1	Vaatplanten	15
4.2.2	Zoogdieren - vleermuizen	16
4.2.3	Zoogdieren - overige	16
4.2.4	Vogels	17
4.2.5	Amfibieën	19
4.2.6	Reptielen	19
4.2.7	Vissen	19
4.2.8	Dagvlinders	20
4.2.9	Libellen	20
4.2.10	Overige ongewervelde soorten	20
5	Conclusie	23
5.1	Gebiedsbescherming	23
5.2	Soortenbescherming	23
6	Bronnen	25
6.1	Veldbezoek	25
6.2	Media	25
6.3	Gegevens	25
6.4	Literatuur	25

Bijlagen

Samenvatting

Samenvatting (nieuwe Wro) ^{1.1}

Er bestaan plannen om een uitbreiding van de bedrijfsbebouwing van Automaterialen Morien te Wiuwert in gemeente Littenseradiel te realiseren. Tevens zijn er plannen om een nieuwe bedrijfswoning te realiseren. In het kader van de Flora- en faunawet is een onderzoek uitgevoerd naar de aanwezige natuurwaarden in het gebied. Tevens is gekeken naar de effecten op beschermde gebieden in de omgeving.

Soortenbescherming ^{1.2}

Voor de in het kader van de Flora- en faunawet relevante soortgroepen is in onderstaande tabel aangegeven of er mogelijk verbodsovertredingen worden verwacht en welke vervolgstap er genomen dient te worden.

Tabel A. Verbodsovertredingen en vervolgstappen beschermde soorten Flora- en faunawet.

Soortengroep	Verbodsovertreding van beschermde soorten in het plangebied	Vervolgstap
Flora	-	-
Vleermuizen	Mogelijk vleermuissoorten als laatvlieger	Nader onderzoek
Overige zoogdieren	Gewone bosspitsmuis	Geen, vrijstelling
Vogels	Enkele broedvogels	Geen, indien bij de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen
Amfibieën	-	-
Reptielen	-	-
Vissen	-	-
Dagvlinders	-	-
Libellen	-	-
Overige soorten	-	-

Gebiedsbescherming ^{1.3}

Beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur liggen op een voldoende zodanige afstand van het plangebied, dat gezien de aard van de ingrepen geen ne-

gatieve effecten zijn te verwachten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig.

Deze conclusie moet bij de besluitvorming in het kader van de planologische procedure, wat betreft de Natura 2000-gebieden, worden betrokken. In het kader van de WRO zal de gemeenteraad hiervoor in het vaststellingsbesluit zelf een expliciete afweging moeten opnemen (ABRS 28 februari 2007 200604026/1). De activiteit is op het punt van de gebiedsbescherming van de Ecologische Hoofdstructuur niet in strijd met het Streekplan Fryslân 2007.

Mogelijk is het plangebied onderdeel van een weidevogelbeschermingsgebied. Voor deze gebieden geldt een compensatieregeling, waarbij de compensatie wordt bepaald door Provincie Fryslân. Hierover dient contact opgenomen te worden met Provincie Fryslân.

Inleiding

2

Procedure ^{2.1}

Voor de uitbreiding van een bedrijf en de bouw van een nieuwe bedrijfs-woning aan de Froonackerdijk 8 te Wiuwert in de gemeente Littenseradiel dient een procedure voor een herziening van het bestemmingsplan ex artikel 3.2.3 van de Wet ruimtelijke ordening gevoerd te worden. In dit kader is het conform artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) tevens noodzakelijk een onderzoek uit te voeren naar de aanwezige natuurwaarden in het gebied (soortbescherming en gebiedsbescherming). Voorliggend notitie geeft dit onderzoek weer.

Soortenbescherming ^{2.2}

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten (zowel beschermde als onbeschermde) en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in ieder geval in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2).

Volgens de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12).

Beschermde zijn de inheemse zoogdieren (met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat), alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en Bataafse stroommossel. Deze soorten zijn vermeld op lijsten die zijn gebaseerd op het Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet. De verboden in de artikelen 9, 10 en 11 gelden niet voor mol, bosmuis en veldmuis. Ook gelden ze niet voor huisspitsmuis als

ZORGPLICHT

SOORTENBESCHERMING

deze zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.

BESCHERMINGSREGIMES

Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in. In de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' worden de soorten ingedeeld in tabellen (zie ook bijlage 6).

1. Algemene soorten (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 1'). Voor deze soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen vrijstelling voor de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet.
2. Overige soorten (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 2'). Voor overige soorten en vogelsoorten geldt eveneens een vrijstelling bij ruimtelijke activiteiten, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten uit tabel 2 ontheffing worden aangevraagd.
3. Strikt beschermde soorten. Bijlage 1-soorten van de AMvB 2004 en bijlage IV-soorten van de Habitatrichtlijn (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 3').
Voor deze soorten geldt in principe geen vrijstelling. Voor verstoring van deze soorten en van vogels kan slechts onder bepaalde voorwaarden ontheffing worden verleend.

HABITAT

De Flora- en faunawet beschermt individuele exemplaren van een soort en vaste rust- en verblijfplaatsen van diersoorten. Voor een goede instandhouding van een diersoort is echter ook behoud van foerageergebied en migratieroutes nodig. Dat wordt in dit rapport ook meegewogen.

Deze aspecten worden in de nieuwe interne handleiding van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ook overwogen bij de besluitvorming over ontheffingverlening.

RODE LIJST

In dit rapport wordt tevens aandacht geschonken aan soorten van de Rode lijst. Hierop staan Nederlandse soorten die bijzondere aandacht nodig hebben. Deze soorten worden bedreigd, zijn zeldzaam of erg kwetsbaar of nemen sterk in aantal af (zie bijlage 5). De Rode lijsten zijn officieel door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vastgesteld (Besluit Rode lijsten flora en fauna, november 2004). Veel rode lijstsoorten (vooral planten) worden echter niet door de Flora- en faunawet beschermd en hebben daardoor geen duidelijke juridische status.

Gebiedsbescherming ^{2.3}

Naast het soortenbeleid uit de Europese Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992) moet op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit Ruimtelijke ordening (Bro) ook aandacht worden besteed aan beschermde natuurgebieden uit deze regelgeving. Dit is uitgewerkt in het Natura 2000-beleid. Natura 2000 is het netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die worden beschermd op grond van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De richtlijnen geven aan welke typen natuur en welke soorten precies moeten worden beschermd. De lidstaten wijzen daarvoor speciale beschermingszones aan. In het kader van de Vogelrichtlijn zijn speciale beschermingszones aangewezen ter bescherming van vogelsoorten vermeld in bijlage I van deze richtlijn, van trekvogels op de Nederlandse Rode lijst en van hun habitatten. Deze aanwijzing is in Nederland nagenoeg voltooid. In het kader van de Habitatrichtlijn zijn speciale beschermingszones aangemeld bij de Europese Commissie ter bescherming van leefgebieden vermeld in bijlage I en van planten- en diersoorten vermeld in bijlage II van deze richtlijn. Alle gebieden die zich kwalificeren voor aanmelding zijn op grond van de genoemde richtlijnen beschermd alsof ze al zijn aangewezen.

Onder de oude Natuurbeschermingswet 1967 vielen twee typen gebieden: nationale en beschermde Natuurmonumenten en gebieden die de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft aangewezen ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen. Per 1 oktober 2005 vallen de Natura 2000-gebieden samen met de twee hiervoor staande typen gebieden onder de Natuurbeschermingswet 1998. Daar waar de beschermde Natuurmonumenten samenvallen met een Natura 2000-gebied, verliest het gebied zijn status als Natuurmonument. Voor ingrepen in of in de omgeving van een dergelijk gebied moet door middel van een vooroverleg tussen bevoegd gezag en initiatiefnemer worden ingeschat of er een kans is op een significant negatief effect. Wanneer geen wetenschappelijke zekerheid is dat er geen significant negatief effect is, moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Indien er mogelijk wel een negatief effect is, maar dit zeker niet significant is, moet een verslechterings- en verstoringstoets worden uitgevoerd. Voor beide toetsen moet de initiatiefnemer de gegevens aanleveren in de vorm van een Natuurbeschermingswetrapport. Het bevoegd gezag toetst deze rapportage op verzoek van de initiatiefnemer. Dit is bijna altijd het college van Gedeputeerde Staten van de provincie. In beginsel verleent het bevoegd gezag alleen een vergunning als zekerheid is verkregen dat de activiteit de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast.

De omvang van de effecten wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende beschermde gebied. Deze doelstellingen

NATUURBESCHERMINGSWET

zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheersplannen. In het aanwijzingsbesluit van het Natura 2000-gebied staat vanwege welke soorten en habitatten en om welke reden het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad. Deze zijn echter ten tijde van het schrijven van dit rapport voor drie gebieden klaar. Voor de overige gebieden zijn ze niet of alleen in concept klaar en nog niet van kracht. Inmiddels zijn er 119 gebieden (eerste tranche en Waddentranche) voor definitieve aanwijzing in procedure gebracht. De ontwerpbesluiten van deze aanwijzingen hebben in 2007 ter inzage gelegen. De minister heeft op 19 februari 2008 de eerste drie gebieden definitief aangewezen: Voornes Duin, Duinen Goeree & Kwade Hoek en Voordelta. De definitieve aanwijzing van de overige 116 gebieden volgt hierna. De procedure voor de resterende 43 gebieden start in 2008. Voorlopig wordt daarom, voor het overgrote deel van de gebieden, getoetst aan de bestaande gebiedsdocumenten.

ECOLOGISCHE HOOFD- STRUCTUUR

ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

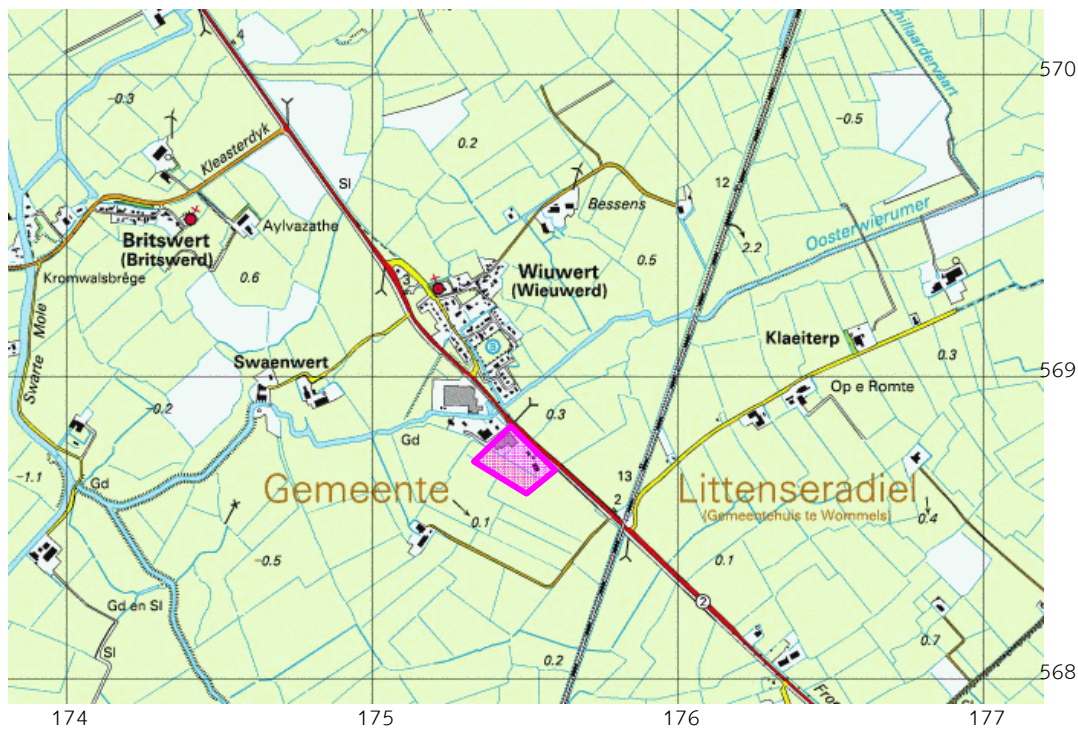
De Ecologische Hoofdstructuur uit de Nota Ruimte (Regeringsbeslissing 2006) en het Streekplan Fryslân 2007 geniet een vergelijkbare bescherming. Ingrepen bij deze gebieden worden door het bevoegd gezag, het college van Gedeputeerde Staten van de provincie, getoetst bij een ruimtelijke procedure. De Ecologische Hoofdstructuur mag niet worden aangetaast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot openbaar belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd. In juli 2007 is door rijk en provincies het beleidskader Spelregels EHS, Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegegrenzen EHS uitgegeven. Met dit beleidskader kan maatwerk worden geboden. In het beleidskader wordt onder anderen een beoordelingskader gegeven (significantie) en wordt aangegeven dat ook externe werking een expliciet te beoordelen effect is.

B e s c h r i j v i n g v a n h e t p l a n g e b i e d

3

Het plangebied ligt ten zuiden van het dorp Wiuwert, aan de zuidzijde van de Froonackerdyck. Het plangebied betreft het bedrijventerrein van Automaterialen Morien. Op het bedrijventerrein staan twee bedrijfloodsen en een bedrijfswoning. Het bedrijventerrein is bestraat met grind en dient als opslag voor auto's. Het terreingedeelte voor de toekomstige bedrijfswoning bestaat uit grasland. Figuur 1 geeft een overzicht van de ligging van het plangebied.

In de periode augustus/september 2008 zijn reeds enkele ontwikkelingswerkzaamheden uitgevoerd (pers. Mededeling medewerker van Morien). De aangrenzende graslanden zijn ingericht als bedrijventerrein en bestraat met grind. De bestaande sloten tussen het oorspronkelijke bedrijventerrein en de weilanden zijn hierbij gedempt. Rondom het plangebied is een nieuwe sloot gegraven. De toekomstige locatie van de bedrijfswoning is niet bestraat; hier ligt wel bagger van de uitgegraven sloot (zie foto's en situatieschets van de plannen). Er kon niet worden nagegaan of voor aanvang van de betreffende werkzaamheden ecologisch onderzoek heeft plaatsgevonden. Dit rapport is een weergave van het ecologische onderzoek dat is gebaseerd op de situatie in en van het plangebied op 15 oktober 2008.

Figuur 1. Plangebied (roze), omliggend gebied en kilometerhokken (grijze lijnen)

Plangebied vanaf noordwesthoek

Zicht op bedrijventerrein vanaf nieuwe sloot

Huidige bedrijfswoning

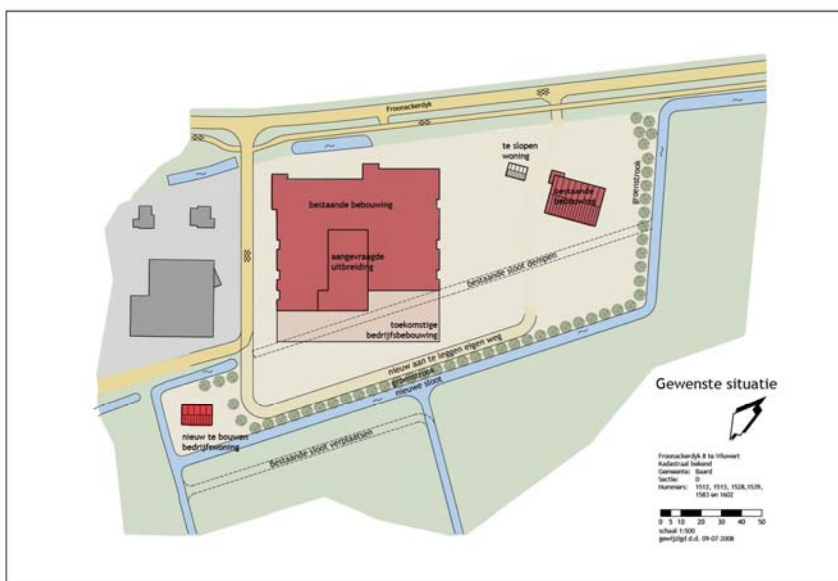
Locatie van geplande loods-uitbreiding

De bodemsamenstelling en de grondwaterstand zijn voor veel planten- en diersoorten een bepalende factor voor het voorkomen in een gebied. Volgens de bodemkaart bestaat de bodem van het plangebied uit knip-poldervaaggronden met zware klei. De gemiddelde hoogste grondwaterstand is meer dan 40 cm beneden maaiveld. De gemiddelde laagste grondwaterstand is meer dan 120 cm beneden maaiveld. Gezien het sterk gereguleerd waterregiem in de omgeving komen eventuele infiltratie- en kwelaspecten hier niet meer in de vegetatie en verdere natuurwaarden tot uitdrukking.

BODEM EN WATER

De plannen zijn om het bestaande bedrijventerrein van Morien Automaterialen uit te breiden. De grootste bedrijvenloods zal aan de westzijde worden uitgebreid. De huidige bedrijfswoning zal worden gesloopt. Een nieuwe bedrijfswoning wordt op het weiland perceel in het noordwesten van het plangebied gebouwd. Tijdens het veldbezoek bleken de uitbreiding van het opslagterrein en het dempen van de bestaande sloot al te zijn gerealiseerd.

PLANNEN

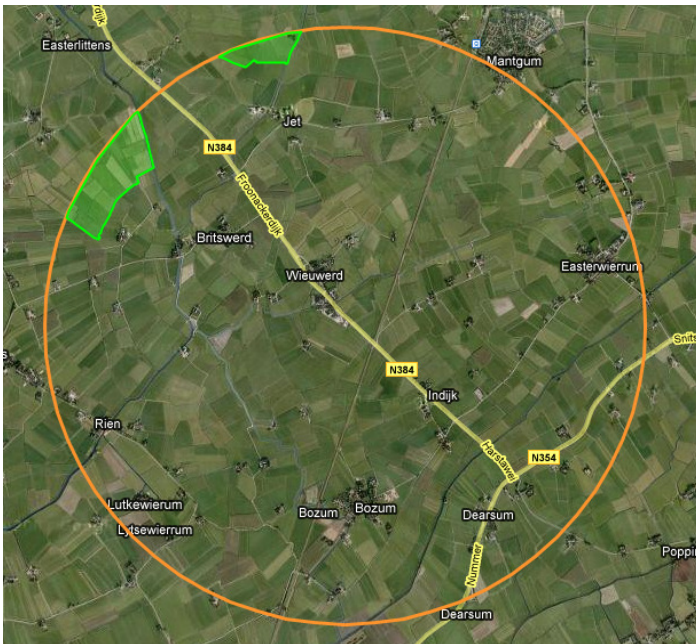

Gewenste situatie van plangebied. (Bron: Tensis)

Beschermde gebieden 4.1

Het plangebied is geen onderdeel van een gebied uit de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde gebied hieruit is het Natura 2000 gebied 'Sneekermeergebied' op 7 km ten zuidoosten van het plangebied. Op 2,5 kilometer afstand van het plangebied, nabij Skrins, liggen weilanden die onderdeel zijn van de Ecologische Hoofdstructuur. Er liggen geen ganzenfoerageergebieden in de nabije omgeving, het dichtstbijzijnde gebied ligt ten oosten van het 'Sneekermeergebied'. Volgens de 'Gruttokaart' zijn er 10-20 broedparen per 100 ha in en rondom het plangebied. Het Streekplan Fryslân 2007 geeft prioriteit aan weidevogelbeheer in gebieden met een hoog aantal broedparen.

INVENTARISATIE

Ecologische Hoofdstructuur gebieden binnen een straal van 3 km van het plangebied. (Bron: LNV kaartenmachine)

Beschermde gebieden liggen op voldoende afstand van het plangebied en zijn hiervan gescheiden door bebouwing en infrastructuur. Gezien de aard van de ingrepen zijn geen negatieve effecten te verwachten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig. De activiteit is op het punt van de gebiedsbescherming voor de Ecologische Hoofdstructuur niet in strijd met de Nota Ruimte en het Streekplan Fryslân 2007. Mogelijk is het plangebied wel onderdeel van

EFFECTEN

een weidevogelbeschermgebied, voor deze gebieden geldt een compensatieregeling. Hierover dient contact opgenomen te worden met Provincie Fryslân.

S o o r t e n o n d e r z o e k 4.2

LIGGING

Het plangebied ligt in het kilometerhok¹ 175-568 en in uurhok¹ 10-28. Figuur 1 geeft een overzicht van het plangebied en de omliggende kilometerhokken.

BESTAANDE INFORMATIE

BESTAANDE INFORMATIE

Voor het soortenonderzoek zijn gegevens gebruikt van Het Natuurloket² (Tabel B) en DNA-Fryslân. DNA-Fryslân is een database van de provincie Fryslân, waarin alle beschikbare ruimtelijke informatie met betrekking tot natuur en natuurwaarden in Fryslân opgeslagen wordt. Deze bron wordt bij de soortbespreking alleen genoemd als de waarnemingen een toegevoegde waarde hebben. Daarnaast zijn per uurhok waarnemingen verzameld uit de landelijke en provinciale soortenatlassen voor zoogdieren, vleermuizen, broedvogels en vissen.

De verspreidingsgegevens van reptielen, amfibieën en vissen zijn tevens afkomstig uit het waarnemingenoverzicht 2006 van Stichting RAVON. De verspreidingsgegevens van dagvlinders en libellen zijn afkomstig uit het Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen' van EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. Tot slot is de internetsite www.waarneming.nl, geraadpleegd. Op deze site worden waarnemingen getoond die voornamelijk door vrijwilligers zijn verzameld. Genoemde site wordt bij de soortenbespreking alleen genoemd indien de waarnemingen een toegevoegde waarde hebben.

Enkele verspreidingsgegevens van de hiervoor genoemde bronnen berusten voor een deel op dezelfde waarnemingen. Het verschil tussen deze bronnen ligt in de schaal van weergave en de waarnemingsperiode. De gebruikte gegevens zijn opgenomen in de bijlagen.

De gegevens die staan geregistreerd per kilometerhok of per uurhok zijn niet rechtstreeks tot het te onderzoeken plangebied te herleiden. Voor de interpretatie van deze gegevens is ecologische veldkennis noodzakelijk.

¹ Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1 km bij 1 km. De Topografische Dienst heeft deze hokken ingevoerd als rasterverdeling voor het tekenen van de topografische kaarten van Nederland. Een uurhok is een gebied van 5 km bij 5 km gebaseerd op diezelfde verdeling.

² Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van talloze organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF). Het Natuurloket bezit zelf geen gegevens. Het Natuurloket is een initiatief van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de organisaties binnen de VOFF (www.natuurloket.nl).

Tabel B. Opgave van Het Natuurloket (d.d. 6 oktober 2008)

Rapportage voor kilometerhok X:175 / Y:568							
Soortgroep	FF*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten					matig	-	1991-2006
Mossen					goed		1996-2006
Korstmossen					niet onderzocht		1991-2006
Paddestoelen					niet onderzocht		1991-2006
Zoogdieren					niet onderzocht ⁰		1996-2006
Broedvogels					niet onderzocht		1995-2006
Watervogels		16			goed	0%	96/97-03/04
Reptielen					niet onderzocht		1992-2006
Amfibieën					niet onderzocht		1992-2006
Vissen					niet onderzocht		1992-2006
Dagvlinders					slecht	51-100%	1995-2006
Nachtvlinders					niet onderzocht		1980-2005
Libellen					niet onderzocht		1992-2006
Sprinkhanen					niet onderzocht		1992-2006
Overige ongewervelden					niet onderzocht		1992-2006

* Legenda

FF = Flora- en faunawet lijst 1 / lijst 2+3
H/V = Habitatrictlijn (alleen bijlage 1 en 2) of Vogelrichtlijn
RL = Rode Lijst
(#) = tevens meetnetgegevens verzameld.

Volledigheid onderzoek: Hiermee wordt aangegeven of op basis van de gebrachte bezoeken een volledig overzicht is te verwachten van de soorten van de betreffende soortgroep. Een **toelichting** op deze categorieën kunt u vinden onderaan deze rapportage.

Actualiteit: per groep is aangegeven uit welke periode de gegevens zijn opgenomen.

■ niet van toepassing

Het plangebied is medio oktober 2008 bezocht om een indruk te krijgen van het plangebied, de omgeving en de voorkomende flora en fauna (zie paragraaf 6.1).

VELDWERK

Het veldbezoek is niet in het meest geschikte seizoen uitgevoerd. Gezien de aard van het plangebied kan op basis van de indruk die van het plangebied is verkregen, de kennis over leefgebieden van soorten en de beschikbare gegevens van alle soortgroepen toch met voldoende zekerheid een oordeel worden gegeven over het voorkomen van bijna alle soorten in het gebied. Nader onderzoek zal nodig zijn om een voldoende beeld te krijgen van het voorkomen van vleermuissoorten en hun gebruiksfuncties in het plangebied.

Vaatplanten ^{4.2.1}

Volgens de opgave van Het Natuurloket is het betreffende kilometerhok matig onderzocht op vaatplanten in de periode 1991 tot en met 2006. Er zijn geen beschermde soorten binnen het kilometerhok waargenomen, gedetailleerde soortgegevens zijn daarom niet opgevraagd. Gezien de aard van het gebied geeft het veldbezoek in combinatie met deze gegevens een voldoende beeld voor dit onderzoek.

GEGEVENS

Het plangebied is grotendeels bestraat met zwart, grof grind, hier tussen groeit een enkele pol straatgras. Langs de nieuw gegraven sloot aan de zuid- en westzijde van het plangebied groeit kweek, ridderzuring en akkermelkdistel. Een houtsingel scheidt de Froonackerdijk van het plangebied. Ten oosten van de woning ligt een tuintje. Er zijn geen beschermde soorten of rode lijstsoorten in het plangebied aangetroffen.

INVENTARISATIE

EFFECTEN De plannen zullen geen effect hebben op het beschermde soorten en rode lijstsoorten.

Zoogdieren - vleermuizen 4.2.2

GEGEVENS Voor het onderzoek met betrekking tot vleermuizen is de werkatlas Zoogdieren in Fryslân geraadpleegd. Deze werkatlas geeft de verspreiding van vleermuizen weer op basis van kilometerhokken en uurhokken uit de periode 1990 tot en met 2006. De gegevens zijn vrij recent en volledig, maar zijn deels erg globaal. Aangezien ten behoeve van de ontwikkelingen mogelijk potentiële verblijfplaatsen verloren gaan, geven de gegevens in combinatie met het veldbezoek onvoldoende beeld voor deze soortgroep.

INVENTARISATIE In het uurhok zijn waarnemingen bekend van zes vleermuissoorten (alle tabel 3), waarvan laatvlieger tevens bekend is uit het betreffende kilometerhok (zie bijlage 1). Soorten als watervleermuis, ruige dwergvleermuis en baardvleermuis zijn boombewoners en zullen geen gebruik maken van het plangebied.

Soorten als laatvlieger en gewone dwergvleermuis zijn gebouwbewonende soorten. Deze soorten maken gebruik van ruimtes tussen spouwmuren, houtenbetimmering en onder dakpannen als verblijfplaats. De loodsen in het plangebied bieden door de gladde metalen wanden geen geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. In de te slopen bedrijfswooning zijn mogelijk openingen aanwezig die vleermuizen toegang kunnen verschaffen tot potentiële verblijfplaatsen. De lambrisering aan de zuid- en noordzijde van het huis en dakpannen bieden mogelijk toegang tot verblijfplaatsen in het huis.

Het plangebied heeft voor vleermuizen als gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis tevens een functie als foerageergebied. Andere soorten jagen bij voorkeur in bebost kleinschalig landschap of waterrijke gebieden.

EFFECTEN De binnen het plangebied voorkomende foeragerende soorten zullen hier ook tijdens en na de ontwikkelingen blijven foerageren. Mogelijk zal door de ontwikkelingen het voedselaanbod enigszins afnemen. Het is echter niet uit te sluiten dat door de beoogde ontwikkelingen verblijfplaatsen van vleermuissoorten worden vernietigd. Nader onderzoek zal nodig zijn om een voldoende beeld te krijgen van het voorkomen van vleermuissoorten en hun gebruiksfuncties in het plangebied.

Zoogdieren - overige 4.2.3

GEGEVENS Voor het onderzoek met betrekking tot zoogdieren is de werkatlas Zoogdieren in Fryslân geraadpleegd. Deze werkatlas geeft de verspreiding van zoogdieren weer op basis van kilometerhokken en uurhokken uit de periode 1990 tot en met 2006. De gegevens zijn vrij recent en volledig, maar zijn deels erg globaal. Gezien de terreinomstandigheden geven de gege-

vens van de werkatlas in combinatie met het veldbezoek een voldoende beeld voor deze soortgroep.

Volgens de werkatlas zijn in het betreffende uurhok drie niet beschermde soorten, negen tabel 1-soorten en één tabel 3-soort waargenomen (zie bijlage 2). De tabel 3-soort betreft waterspitsmuis. Waterspitsmuis heeft een duidelijke voorkeur voor dichte vegetatie nabij helder, snelstromend water. Voor deze soort ontbreekt geschikt biotoop in en direct rond het plangebied en wordt daarom niet binnen het plangebied verwacht.

Het bestrate opslagterrein is ongeschikt tot matig leefgebied voor de tabel 1-soorten gewone bosspitsmuis, bosmuis en egel. Het graslandterrein van de toekomstige bedrijfswoning en de ruig begroeide uitgegraven grond van de nieuwe sloot bieden geschikt leefgebied voor gewone bosspitsmuis, bosmuis en veldmuis. De oevers van de nieuwe sloot bieden tevens geschikt leefgebied voor woelrat.

INVENTARISATIE

Veldmuis

Egel

Ten behoeve van de ontwikkelingen kunnen mogelijk enkele vaste verblijfplaatsen van gewone bosspitsmuis, veldmuis, bosmuis, woelrat en egel worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood. De ontwikkelingen doen geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soorten.

EFFECTEN

Het plangebied zal voor de meeste soorten matig leefgebied blijven. Genoemde soorten zijn allen algemeen voorkomende soorten uit tabel 1 die onder de vrijstellingsregeling vallen. De verboden in de artikelen 9, 10 en 11 gelden niet voor mol, bosmuis en veldmuis.

Vogels 4.2.4

Volgens Het Natuurloket is het kilometerhok niet onderzocht op broedvogels in de periode 1995–2006 en goed onderzocht op het voorkomen van watervogels in de periode 1996/1997–2003/2004. Gedetailleerde gegevens zijn gezien de inrichtingsplannen niet opgevraagd. De gegevens zijn afkomstig uit de landsdekkende broedvogelatlas (1998-2000) en zijn verzameld per uurhok. Deze gegevens zijn zeer globaal en verouderd, maar lijken volledig. De gegevens geven in combinatie met het veldbezoek een voldoende beeld.

GEGEVENS

INVENTARISATIE

In het uurhok komen volgens de broedvogelatlas 68 soorten voor (zie bijlage 3). Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd. In het uurhok zijn 16 soorten van de Rode lijst waargenomen. Geen van de rode lijstsoorten worden in de huidige situatie als broedvogel binnen het plangebied verwacht. Het plangebied is matig geschikt voor algemeen voorkomende soorten als lijsters en mezensoorten. Tijdens het veldbezoek zijn enkele overvliegende vinken waargenomen. De tuin naast de bedrijfswoning biedt mogelijk enkele broedmogelijkheden voor algemene soorten als merel en winterkoning.

Het plangebied heeft geen bijzondere waarde voor wintervogels. In de huidige situatie is het plangebied 's winters alleen interessant voor enkele zangvogels.

Er worden geen weidevogels verwacht in het plangebied, omdat het gebied door de bestrating niet geschikt is voor deze soortengroep. Bij DNA-Fryslân is enkel een waarneming van Kieviet bekend in het betreffende kilometerhok. Mogelijk zijn de naastgelegen weilanden wel geschikt voor weidevogels als Kieviet, Scholekster en eventueel grutto.

OVERWINTERENDE VOGELS

Het plangebied heeft geen bijzondere waarde voor wintervogels. Door de reeds aanwezige verstoring van het autobedrijf lijken de voormalige graslanden niet of matig geschikt voor ganzen en zwanen.

EFFECTEN

Het bestaande bedrijventerrein is geen geschikt broed- en overwinteringsgebied voor vogels. Door de ontwikkelingen kunnen mogelijk enkele broed- en foerageergebieden voor vogels verloren gaan. Aangezien vogels onder andere in het opgaand groen tot broeden komen, dient tijdens de werkzaamheden voor het afbreken van de bedrijfswoning rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Men kan er in dit plangebied van uitgaan dat er geen verbodsbepalingen worden overtreden, als buiten het broedseizoen wordt gewerkt of als voor het broedseizoen wordt begonnen en de werkzaamheden continu voortduren. Bij de tweede optie zal in ieder geval het te verwijderen opgaand groen buiten het broedseizoen verwijderd moeten zijn. Als de werkzaamheden voor het broedseizoen worden gestart en continu voortduren, zullen broedvogels een rustiger broedplaats (op enige afstand) zoeken en niet door de werkzaamheden worden gestoord. Voor het broedseizoen wordt in het kader van de Flora- en faunawet geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli loopt.

De ontwikkeling van het grasland naar bedrijventerrein heeft buiten het broedseizoen plaatsgevonden. Het is niet aannemelijk, dat daarmee verbodsbepalingen in het kader van de Flora- en faunawet zijn overtreden.

Door de uitbreiding van het opslagterrein is de verstoringzone voor weidevogels mogelijk opgeschoven. Bij Provincie Fryslân zijn de begrenzing van weidevogelbeschermingsgebieden bekend. Wanneer het plangebied

onderdeel is van een weidevogelbeschermingsgebied, geldt een compensatieregeling. Hierover dient contact opgenomen te worden met Provincie Fryslân.

Amfibieën 4.2.5

De gebruikte gegevens zijn afkomstig van het waarnemingenoverzicht 2006 van Stichting RAVON. Op deze kaarten is de verspreiding van amfibieën weergegeven op basis van uurhokken uit de periode van 1997 tot en met 2006. Deze gegevens zijn recent, maar globaal en lijken niet compleet. Tevens zijn gegevens gebruikt van DNA Fryslân; deze gegevens zijn recent en accuraat, maar lijken niet volledig. Gezien de aard van het plangebied, geeft het veldbezoek echter een voldoende beeld voor dit onderzoek.

GEGEVENS

Er zijn geen waarnemingen bekend van amfibieën in het plangebied. Het bestrate bedrijventerrein biedt matig leefgebied voor amfibieën.

INVENTARISATIE

Door de werkzaamheden worden er geen negatieve effecten op amfibieën verwacht.

EFFECTEN

Reptielen 4.2.6

Voor het onderzoek met betrekking tot reptielen is het Waarnemingenoverzicht 2006 van de Stichting RAVON geraadpleegd. Hierin is de verspreiding van reptielen weergegeven op basis van uurhokken uit de periode 1997 tot en met 2006. De gegevens zijn globaal, maar recent en over het algemeen voor reptielen vrij volledig. De gegevens van het waarnemingenverslag in combinatie met het veldbezoek geven een voldoende beeld van deze soortengroep.

GEGEVENS

Volgens het waarnemingenoverzicht zijn binnen het uurhok geen waarnemingen van reptielen bekend. Het veldbezoek bevestigt dit beeld voor het plangebied. Over het algemeen bestaat het leefgebied van hagedissen en slangen uit ruige vegetatie die voldoende schuilmogelijkheden biedt en tevens voldoende open is om te kunnen zonnen, zoals overgangen tussen bos en heide en oude heidevelden. Ringslang is in Nederland vooral gebonden aan het water in veen- en riviergebieden. Deze voor reptielen geschikte biotopen komen niet in of direct rond het plangebied voor.

INVENTARISATIE

Door de ontwikkelingen worden er geen negatieve effecten op reptielen verwacht.

EFFECTEN

Vissen 4.2.7

In het plangebied of directe omgeving komt geen oppervlaktewater voor. Er zullen geen effecten op vissen optreden.

Dagvlinders 4.2.8

GEGEVENS Het betreffende kilometerhok is volgens Het Natuurloket slecht onderzocht in de periode 1995 tot en met 2006. Aangezien er geen beschermde soorten zijn waargenomen, zijn gedetailleerde soortgegevens niet opgevraagd. De gebruikte gegevens zijn afkomstig uit het waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen'. De gegevens van het waarnemingenverslag worden weergegeven op basis van uurhokken uit de periode 1999 tot en met 2006. Deze gegevens zijn globaal, maar recent en lijken volledig. De bekende gegevens geven in combinatie met de terreingesteldheid, zoals deze is vastgesteld tijdens het veldbezoek, een voldoende beeld voor deze soortengroep.

INVENTARISATIE Volgens het waarnemingenverslag zijn in het uurhok waarnemingen van 16 soorten bekend (zie bijlage 4). (geen beschermde of rode lijstsoorten) Het plangebied heeft geen speciale waarde voor vlinders. Enkele algemene vlindersoorten maken mogelijk gebruik van de beplanting in de tuin van de bedrijfswoning en langs de oevers van de sloten.

EFFECTEN Door de ontwikkelingen worden er geen negatieve effecten op beschermde dagvlinders of soorten van de Rode lijst verwacht.

Libellen 4.2.9

GEGEVENS De gebruikte gegevens zijn afkomstig uit het waarnemingenverslag 2007. Dit waarnemingenverslag heeft de verspreiding van libellen weergegeven op basis van uurhokken uit de periode van 1990 tot 2006. Deze gegevens zijn recent maar globaal en lijken incompleet. De gegevens geven in combinatie met de terreingesteldheid, zoals deze is vastgesteld tijdens het veldbezoek, een voldoende beeld voor deze soortengroep.

INVENTARISATIE In het uurhok is alleen waarneming van lantaarntje bekend. De gedempte sloten boden mogelijk matig geschikte voortplantingsbiotoop voor algemeen voorkomende libellensoorten zoals de uit het uurhok bekende lantaarntje. Beschermde soorten en soorten van de Rode lijst worden niet in het plangebied verwacht.

EFFECTEN Door de ontwikkelingen zullen er geen effecten op beschermde soorten optreden.

Overige ongewervelde soorten 4.2.10

De beschermde kevers en mieren zijn niet in het plangebied te verwachten. De beschermde mierensoorten komen voor in zandige bosgebieden. De oude eikenbomen voor vliegend hert zijn afwezig. Gestreepte waterroofkever is een soort van met name groot water in laagveen en poelen. Brede geelrandwaterroofkever is een soort van grote, permanent stilstaande wateren. Juchtleerkever en heldenbok worden binnen Nederland als

uitgestorven beschouwd. Ditzelfde geldt waarschijnlijk voor rivierkreeft en Bataafse stroommossel. De wijngaardslak is gebonden aan het voorkomen van mergel.

Door de ontwikkelingen binnen het plangebied zullen geen effecten op beschermde overige ongewervelde soorten optreden.

Conclusie

5

Gebiedbescherming ^{5.1}

Beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur liggen op voldoende afstand van het plangebied en zijn hiervan gescheiden door bebouwing en infrastructuur. Gezien de aard van de ingrepen zijn geen negatieve effecten te verwachten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig. De activiteit is op het punt van de gebiedsbescherming van de Ecologische Hoofdstructuur niet in strijd met het Streekplan Fryslân 2007. Het plangebied is mogelijk onderdeel van een weidevogelbeschermingsgebied. Contact dient te worden opgenomen met Provincie Fryslân over de begrenzing van dergelijke beschermingsgebieden en eventuele hieraan verbonden compensatieregelingen.

Soortenbescherming ^{5.2}

Ten aanzien van de soortenbescherming zijn vijf aspecten (van belang in de verdere procedure) in acht genomen:

- nadere inventarisatie;
- niet bedreigde waarden;
- bescherming vogels;
- vrijgestelde soorten;
- ontheffingen.

Van bijna alle soorten is voldoende beeld ontstaan door het veldbezoek en de overige gegevens. Nader onderzoek zal nodig zijn om een voldoende beeld te krijgen van het voorkomen van vleermuissoorten en hun gebruik van het plangebied.

NADERE INVENTARISATIE

Van de volgende soortengroepen worden geen verbodsbepalingen overtrede in het plangebied:

- vaatplanten;
- amfibieën;
- reptielen;
- vissen;
- dagvlinders;
- libellen;
- overige ongewervelde soorten.

NIET BEDREIGDE WAARDEN

BESCHERMING VOGELS

Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Er zijn in of in de omgeving van het plangebied geen permanent bewoonde nesten of belangrijke rust- of foerageergebieden van vogels aanwezig. Mogelijk broeden er enkele algemene soorten in en rond het plangebied. Daarom kan men er in dit plangebied van uitgaan dat geen verbodsbepalingen worden overtreden als buiten het broedseizoen wordt gewerkt of de werkzaamheden voor het broedseizoen worden begonnen en continu voortduren. Als de werkzaamheden voor het broedseizoen worden gestart en continu voortduren, zullen broedvogels een rustigere broedplaats (op enige afstand) zoeken en niet door de werkzaamheden worden gestoord.

Voor het broedseizoen wordt in het kader van de Flora- en faunawet geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli duurt. In het plangebied is voor geen enkele soort de goede staat van instandhouding in het geding.

VRIJGESTELDE SOORTEN

In het plangebied komt één enkele beschermde soort voor, gewone bosspitsmuis, die wordt verstoord door de werkzaamheden. Voor deze soort geldt bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor verstoring van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. De verboden in de artikelen 9, 10 en 11 gelden niet voor mol, bosmuis en veldmuis. Ook gelden ze niet voor huisspitsmuis als deze zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.

Bronnen

6

Veldbezoek 6.1

Het gebied is op 15 oktober 2008 door mevrouw drs. R.M. Veeneklaas bezocht om een indruk te krijgen van het terrein en het voorkomen van planten- en diersoorten. Er zijn hierbij plantensoorten genoteerd, maar verder geen volledige vegetatieopnamen gemaakt. Het was een regenachtige dag met een maximumtemperatuur van 14°C en een zuidwestenwind, met een kracht van 4 Beaufort.

Media 6.2

- www.natuurloket.nl, overzicht recente en beschikbare gegevens van planten en dieren;
- www.ravon.nl, informatie over (verspreiding) van herpetofauna;
- www.waarneming.nl, verspreidingskaarten van planten en dieren die door vrijwilligers verzameld zijn.
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx, kaartmachine van LNV voor beschermde gebieden.

Gegevens 6.3

- Provincie Fryslân, Digitale Natuuratlas Fryslân (DNA-Fryslân), 6 oktober 2008.

Literatuur 6.4

- Stichting voor Bodemkartering, Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Toelichting bij kaartblad 10 West Sneek, Wageningen 1974.
- Grote Historische Atlas van Nederland 1:50000. 2 Noord-Nederland 1851-1855, Groningen 1990.
- Wymenga, E., A. Brenninkmeijer, L. Heikoop & J. Schut (red.), Speciale beschermingszones en beschermde soorten in Fryslân, A&W-rapport 486, Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv, Veenwouden 2006.
- Meijden, R. van der, Heukels' Flora van Nederland, Wolters-Noordhoff bv, Groningen/Houten 2005.
- Westhoff, dr. V., drs. A.J. den Held, Plantengemeenschappen in Nederland, boek Thieme & cie, Zutphen 1975.

- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden en A. van Diepenbeek, Zoogdieren van West-Europa, Stichting Uitgeverij KNNV en Vereniging Natuurmonumenten, Utrecht 1994.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen, - Atlas van de Nederlandse zoogdieren, Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht 1992.
- Dijkstra, V., Belangrijkste zoogdiergebieden in Nederland; mededeling 37 van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming (VZZ), Utrecht 1997.
- Vos, S., Werkatlas Zoogdieren in Fryslân – verspreiding 1990 – 2006, Provincie Fryslân, Leeuwarden 2007.
- Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers, Atlas van de Nederlandse vleermuizen: Onderzoek naar verspreiding en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht 1997.
- Kapteyn, K., Vleermuizen in het landschap: Over hun ecologie, gedrag en verspreiding, Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs en Provincie Noord-Holland, Haarlem 1995.
- Hustings, F., J.-W. Vergeer, SOVON Vogelonderzoek Nederland, Atlas van de Nederlandse Broedvogels, Nederlandse fauna deel 5, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2002.
- Nie, dr. H. de, Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen, Media Publishing en Stichting Atlas Verspreiding, Doetinchem 1993.
- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, De Dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming, Nederlandse fauna deel 7, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2006.
- Vlinderwerkgroep Friesland & De Vlinderstichting, Dagvlinders in Fryslân: het vluchtige vastgelegd, Friese Pers Boekerij en KNNV Uitgeverij, Leeuwarden 2000.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, De Nederlandse libellen (Odonata) - Nederlandse fauna deel 4, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2002.
- Boer, E.P. de & E. van Hijum. Libellen in Friesland. Voorlopige Verspreidingsatlas 1995-2004. Libellenwerkgroep Friesland "De Hynstebiter", Warns 2005.
- Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen', EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.
- Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Maelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata) - Nederlandse fauna deel 6. Natio-

naal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij,
Utrecht & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2004.

B i j l a g e n

1. Vleermuizen
2. Overige zoogdieren
3. Broedvogels
4. Vlinders
5. Codes Rode lijst
6. Uitleg beschermingsregime

Bijlage 1. Vleermuizen in het kilometerhok 175-568 en het uurhok 10-28 in en rond het plangebied (Friese werkatlas)

Nederlandse naam	Waarneming		Rode lijst	Beschermingsregime
	175-568	10-28		
Baardvleermuis		x		Tabel 3 (bijlage IV)
Gewone dwergvleermuis		x		Tabel 3 (bijlage IV)
Laatvlieger	x	x		Tabel 3 (bijlage IV)
Meervleermuis		x		Tabel 3 (bijlage IV)
Ruige dwergvleermuis		x		Tabel 3 (bijlage IV)
Watervleermuis		x		Tabel 3 (bijlage IV)

Bijlage 2. Overige zoogdieren in het uurhok 10-28 in en rond het plangebied (Friese werkatlas)

Nederlandse naam	Waarneming		Rode lijst	Beschermingsregime
	175-568	10-28		
Bosmuis	x			Tabel 1
Bruine rat	x			
Bunzing	x			Tabel 1
Dwergspitsmuis	x			Tabel 1
Egel	x			Tabel 1
Gewone bosspitsmuis	x			Tabel 1
Haas	x			Tabel 1
Huismuis	x			
Huisspitsmuis	x			Tabel 1
Muskusrat	x			
Veldmuis	x			Tabel 1
Waterspitsmuis	x		KW	Tabel 3 (bijlage 1)
Woelrat	x			Tabel 1

x = vangst of vondst

= braakbalvondst

Bijlage 3. Broedvogels in het uurhok 10-28 in en rond het plangebied (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming		Rode lijst	Beschermingsregime
	175-568	10-28		
Bergeend	w			Vogels
Blauwe Reiger	z			Vogels
Boerenwaluw	w/z		GE	Vogels
Boomkruiper	w/z			Vogels
Boomvalk	m		KW	Vogels
Bosrietzanger	w/z			Vogels
Braamsluiper	w/z			Vogels
Bruine Kiekendief	z			Vogels
Buizerd	z			Vogels
Ekster	w/z			Vogels
Fitis	w/z			Vogels
Fuut	z			Vogels
Gierzwaluw	z			Vogels
Grasmus	w/z			Vogels

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Graspieper	w/z	GE	Vogels
Grauwe Vliegenvanger	w/z	GE	Vogels
Groenling	w/z		Vogels
Grote Lijster	w/z		Vogels
Grutto	z	GE	Vogels
Heggenmus	w/z		Vogels
Holenduif	w/z		Vogels
Houtduif	w/z		Vogels
Huismus	w/z	GE	Vogels
Huiszwaluw	z	GE	Vogels
Kauw	w/z		Vogels
Kerkuil	z	KW	Vogels
Kievit	w/z		Vogels
Kleine Karekiet	w/z		Vogels
Kleine Plevier	m		Vogels
Kneu	w/z	GE	Vogels
Knobbelzwaan	z		Vogels
Koekoek	w/z	KW	Vogels
Koolmees	w/z		Vogels
Krakeend	z		Vogels
Kuifeend	z		Vogels
Meerkoet	w/z		Vogels
Merel	w/z		Vogels
Nijlgans	m		
Pimpelmees	w/z		Vogels
Putter	w/z		Vogels
Ransuil	z	KW	Vogels
Rietgors	w/z		Vogels
Rietzanger	z		Vogels
Ringmus	w/z	GE	Vogels
Roek	z		Vogels
Roodborst	w/z		Vogels
Scholekster	w/z		Vogels
Slobeend	z	KW	Vogels
Soepeend	w/z		
Soepgans	w/z		
Spotvogel	w/z	GE	Vogels
Spreeuw	w/z		Vogels
Staartmees	w/z		Vogels
Tjiftjaf	w/z		Vogels
Torenvalk	z		Vogels
Tuinfluitier	w/z		Vogels
Tureluur	z	GE	Vogels
Turkse Tortel	w/z		Vogels
Veldleeuwerik	w/z	GE	Vogels
Vink	w/z		Vogels
Waterhoen	w/z		Vogels
Wilde Eend	w/z		Vogels
Winterkoning	w/z		Vogels

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Witte Kwikstaart	w/z		Vogels
Zanglijster	w/z		Vogels
Zwarte Kraai	w/z		Vogels
Zwarte Roodstaart	w/z		Vogels
Zwartkop	w/z		Vogels

m = mogelijk
w = waarschijnlijk
z = zeker

Bijlage 4. Vlinders in het uurhok 10-28 in en rond het plangebied (waarnemingenverslag)

Nederlandse naam	Waarneming		Rode lijst	Beschermingsregime
	1990-2000	2002-2006		
Argusvlinder	x			
Atalanta	x	x		
Bont zandoogje	x	x		
Boomblauwtje	x			
Citroenvlinder	x	x		
Dagpauwoog	x	x		
Distelvlinder	x	x		
Gehakelde aurelia		x		
Groot dikkopje	x			
Groot koolwitje	x	x		
Hooibeestje	x			
Icarusblauwtje	x			
Klein koolwitje	x	x		
Kleine vos	x	x		
Oranjetipje	x	x		
Zwartsprietdikkopje	x			

Bijlage 5. Codes Rode lijst

BE	Bedreigd
EB	Ernstig Bedreigd
GE	Gevoelig
KW	Kwetsbaar
OG	Onvoldoende Gegevens
NB	Niet Beschouwd, standaardlijstsoort
TNB	Thans Niet Bedreigd
UW	Uitgestorven (wereldschaal)
UWW	In het Wild uitgestorven (wereldschaal)
VN	Verdwenen uit Nederland
VN*	Verdwenen uit Nederland voor 1900
VNW	In het wild verdwenen (Nederland)

Bijlage 6. Uitleg beschermingsregime

Soorten in tabel 1

Dit betreft de soorten die in de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet worden omschreven als 'Algemene soorten'. Ze zijn in Nederland zo algemeen voorkomend dat wordt aangenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet negatief beïnvloeden. Voor deze 'Algemene soorten' geldt een vrijstelling voor de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld.

Soorten in tabel 2

Dit betreft de soorten die in de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet worden omschreven als 'Overige soorten'. Voor deze 'Overige soorten' geldt, in het kader van de Flora- en faunawet, een vrijstelling mits wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Deze gedragscode moet door de sector of de ondernemer zelf worden opgesteld en ingediend voor goedkeuring (zie hierna). Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten ontheffing worden aangevraagd. Een ontheffing zal worden verleend als:

- er geen benutting of economisch gewin plaatsvindt;
- zorgvuldig wordt gehandeld.

Dit houdt in elk geval in dat de werkzaamheden geen wezenlijke invloed hebben op de soort. Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Verder moet voorafgaand aan de werkzaamheden in redelijkheid alles worden verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat dieren worden gedood of verwond en verblijfplaatsen worden beschadigd. Hierdoor ligt het voor de hand dat in ieder geval buiten het broedseizoen zal moeten worden gewerkt.

Soorten in tabel 3

Dit betreft de soorten die worden genoemd in bijlage 1 van de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet of in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Ontheffing voor deze soorten wordt alleen verleend onder strikte voorwaarden. Voor verstoring van deze soorten kan slechts ontheffing worden verleend als aan de volgende drie voorwaarden wordt voldaan:

- als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- als er geen alternatief is voor de werkzaamheden;
- als sprake is van een specifiek in de wet of de AMvB genoemde omstandigheid, bijvoorbeeld de bedreiging van de volksgezondheid of de openbare veiligheid, bestendig gebruik en uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Gedragscodes voor soortenbescherming

Een gedragscode wordt noodzakelijk om van bepaalde vrijstellingen te kunnen gebruikmaken. De code moet door een sector of ondernemer worden opgesteld en worden goedgekeurd door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Een gedragscode maakt op systematische wijze duidelijk hoe aan de voorwaarden van de vrijstelling kan worden voldaan. Belangrijke elementen hierbij zijn de begrippen 'zorgvuldig handelen' en 'al het redelijke doen' om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Daarbij moet:

- een inventarisatie worden verricht naar beschermde soorten in het plangebied (door een deskundige);
- een plan van aanpak worden opgesteld voor het voorkomen van verstoring van de beschermde soorten;
- tevens een plan van aanpak worden opgesteld om verblijfplaatsen die voor langere periode worden gebruikt, te beschermen;
- bijzondere aandacht worden besteed aan soorten van de Rode lijst, bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bijlage 1 van de Vogelrichtlijn;

en tot slot:

- mogen geen werkzaamheden worden uitgevoerd die in strijd zijn met de verbodsbepalingen in de voor soorten meest kwetsbare periode.

Vogels

Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van een ruimtelijke inrichting geldt vrijstelling van de verboden als wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode.

Als er geen gedragscode is, moet worden nagegaan of verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden. In dergelijk geval is het mogelijk ontheffing aan te vragen. Men kan ook buiten het broedseizoen werken of starten voor het broedseizoen en de werkzaamheden continu laten voortduren waardoor geen verbodsbepalingen worden overtreden. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli duurt.

Colofon

Opdrachtgever

Gemeente Littenseradiel

Rapport

BügelHajema Adviseurs

Projectleiding

BügelHajema Adviseurs

drs. M. Mosterman

Projectnummer

134.00.02.03.11

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden
Telefoon: (058) 215 25 15
Telefax: (058) 215 91 98
E-mail:
leeuwarden@bugelhajema.nl
www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort

Vleermuizenonderzoek Froonackerdijk 8
Wiuwert

BügelHajema
Plek voor ideeën

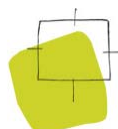
Vleermuizenonderzoek Froomackerdijk 8
Wiuwert

Inhoud

Rapport

27 september 2010

Projectnummer 134.00.02.03.11

Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Aanleiding	5
	1.1 Protocol	5
2	Methode	7
3	Resultaten	9
4	Conclusie	11
	4.1 Wettelijke verplichtingen	11

A a n l e i d i n g

Er zijn plannen om op de locatie van de autosloperij aan de Froonackerdijk te Wiuwert een extra bedrijfsloods te realiseren. Ten behoeve van de voorgenoemen bedrijfsuitbreiding dient de voormalige bedrijfswoning, in de huidige situatie in gebruik zijnde als kantoor, te worden afgebroken.

DOEL

In het kader van de Flora- en faunawet is het in aanvulling op het vooronderzoek (Advies Natuurwaarden autosloperij Wiuwert, 2009) noodzakelijk te achterhalen welke soorten vleermuizen in het plangebied voorkomen, vast te stellen hoe ze gebruik maken van het gebied en eventuele verblijfplaatsen aan te wijzen. Tevens dient te worden vastgesteld of de ontwikkelingen mogelijk negatieve effecten zullen hebben op aanwezige soorten. Alle vleermuissoorten zijn streng beschermd en staan in tabel 3 van de Flora- en faunawet en in bijlage IV van de Habitatrichtlijn.

Dit rapport beschrijft de resultaten en conclusies van het nader onderzoek naar vleermuizen. Het onderzoek heeft plaatsgevonden in mei en juni van 2009 en is uitgevoerd volgens het protocol voor vleermuisinventarisaties dat door het Netwerk Groene Bureaus is opgesteld.

1 . 1

P r o t o c o l

In 2007 is op initiatief van het Netwerk Groene Bureaus een protocol ontwikkeld voor inventarisaties van vleermuizen als 'nader onderzoek' in het kader van de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 of het beleidskader voor de Ecologische Hoofdstructuur. Het protocol gaat uit van de gebiedsfuncties winterverblijf, zomerverblijf, kraamverblijf, paarverblijf, vliegroute en jachtgebied. Voor het inventariseren van elk van deze zes functies is per vleermuissoort het aantal, de periode van het jaar en de minimale duur van het veldbezoek vastgelegd. Verder worden eisen gesteld aan de weersomstandigheden en de te gebruiken apparatuur.

M e t h o d e

2

Vleermuizen maken gebruik van echolocatie om zich te oriënteren in een gebied en voor het lokaliseren van prooien tijdens de jacht. Tijdens avond- en/of ochtendbezoeken kunnen vliegende en baltende vleermuizen worden waargenomen door de ultrasone geluiden die zij maken, hoorbaar te maken. Met behulp van ultrasoongeluiddetectoren (batdetectors, Pettersson D240x) met heterodyn- en tijdverlengen-functies is de inventarisatie uitgevoerd. Tijdens deze bezoeken zijn met digitale opnameapparatuur (Creative Zen V) digitale WMA-opnamen van de vleermuizengeluiden gemaakt. Om met zekerheid vast te stellen welke soorten zijn waargenomen, worden met behulp van de programma's Bat Sound Pro 3.31b en WaveSurfer 1.8.5 (na conversie tot WAV-bestanden met Cheetah Audio Converter) deze opnames op de computer geanalyseerd.

APPARATUUR

Tijdens de bezoeken is de aandacht gelijkmatig verdeeld over het plangebied en is geluisterd of vleermuizen van het plangebied gebruikmaken als verblijfplaats, jachtgebied of vliegroute. De avondbezoeken zijn verspreid over de zomerperiode van 2009 uitgevoerd.

Bij aanvang van de bezoeken is de bebouwing geïnspecteerd op de aanwezigheid van mogelijke invliegopeningen en sporen (onder andere uitwerpselen) van vleermuizen.

R e s u l t a t e n

3

Inspectie gebouw

15 OKTOBER 2008

Het plangebied is op 15 oktober 2008 bezocht door mevrouw drs. R. Veeneklaas in kader van het Advies Natuurwaarden. Tijdens dit bezoek zijn de gebouwen en bomen geïnspecteerd op de aanwezigheid van mogelijke invliegopeningen en sporen (onder andere uitwerpselen) van vleermuizen.

Op verschillende plekken van de te slopen bedrijfswoning zijn mogelijk invliegopeningen waargenomen. Het betreffen hier onder andere openingen tussen de houten betimmering onder het dak en kieren tussen dakpannen (zie: Advies Natuurwaarden autosloperij Wiuwert, 2009). Er zijn aan de buitenzijde van de bebouwing echter geen sporen aangetroffen.

Avondbezoeken

29 MEI 2009

Op 29 mei 2009 is het plangebied tussen 21.30 uur en 23.20 uur bezocht door de heer T.M. Dolstra. De zon ging om 21.47 uur onder. Het was een halfbewolkte avond. De temperatuur daalde van circa 18°C naar circa 16°C. Er stond een zwakke noordwestelijke wind (windkracht 1-2). Dit zijn optimale omstandigheden voor vleermuizen.

Tijdens dit avondbezoek zijn twee soorten vleermuizen in en rond het plangebied waargenomen, namelijk gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en laatvlieger (*Eptesicus serotinus*).

De eerste vleermuis werd om 22:52 uur (meer dan een uur na zonsondergang) buiten het plangebied boven de weg foeragerend waargenomen. Het betrof een exemplaar van de soort laatvlieger. Deze soort is gedurende korte tijd foeragerend waargenomen. Er is slechts één exemplaar van de laatvlieger waargenomen. Om 23.12 uur werd eenmalig een gewone dwergvleermuis passerend binnen het plangebied waargenomen.

Aan de buitenzijde van de bebouwing zijn geen sporen van vleermuizen aangetroffen.

Op 21 juni 2009 is het plangebied tussen 03.45 uur en 05.45 uur door de heer T.M. Dolstra bezocht. De zon kwam om 05.20 uur op. Het was een heldere ochtend en de temperatuur steeg van 12,5°C naar 13°C. Het was windstil en nevelig over de landerijen. Tijdens dit ochtendbezoek zijn er geen vleermuizen waargenomen. Ook zijn er aan de buitenzijde van de bebouwing geen sporen van vleermuizen aangetroffen.

21 JUNI 2009

Conclusie

4

Door middel van twee veldbezoeken die zijn uitgevoerd in het zomerseizoen van 2009 is het terrein op het voorkomen van vleermuizen geïnventariseerd. Op basis van de waarnemingen die zijn gedaan tijdens deze twee veldbezoeken, is voldoende indruk van voorkomende soorten en de gebiedsfuncties gekregen.

Gezien de eenmalige waarneming en het late tijdstip van laatvlieger tijdens het eerste avondbezoek is het zeer waarschijnlijk dat deze soort geen verblijfplaats heeft in het gebouw in het plangebied of in de directe omgeving hiervan. Gewone dwergvleermuis werd eenmalig en zeer laat tijdens het eerste veldbezoek waargenomen. Het betrof een passerend exemplaar van buiten het plangebied. Het ochtendbezoek heeft in het geheel geen waarnemingen van vleermuizen opgeleverd.

Het plangebied is vrijwel ongeschikt als foerageergebied (jachtgebied) voor zowel gewone dwergvleermuis als laatvlieger. De voortuin van de bedrijfswoning is door de kleine hoeveelheid opgaande begroeiing geschikter als foerageergebied voor gewone dwergvleermuis en laatvlieger.

Er zijn geen aanwijzingen dat vleermuizen verblijfplaatsen hebben in het te slopen gebouw binnen het plangebied. Gezien het zeer beperkte aantal vleermuizen dat is waargenomen en het niet tonen van enige binding met het plangebied door vleermuizen, worden de twee uitgevoerde veldbezoeken voldoende geacht om een vast te stellen dat er geen verblijfplaatsen van vleermuizen in de bebouwing aanwezig zijn.

4 . 1

Wettelijke verplichtingen

Binnen het plangebied zijn geen vaste verblijfplaatsen van vleermuissoorten aanwezig. Het plangebied is ook een slechts ondergeschikt onderdeel van het foerageergebied voor de populaties gewone dwergvleermuis en laatvlieger in Wiuwert. Naar verwachting zijn er binnen Wiuwert slechts kleine populaties van gewone dwergvleermuis en laatvlieger aanwezig. Enkele van deze vleermuizen maken zeer sporadisch gebruik van het plangebied.

Voor het slopen van het gebouw en de latere herontwikkeling van het plangebied hoeft geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

Aanbevelingen

Door aandacht voor het medegebruik van de te realiseren nieuwbouw kan de aanwezigheid van vleermuizen worden bevorderd. Het gaat hierbij om voor vleermuizen geschikte restructies, dakpannen en spouwstenen te plaatsen in

de nieuwbouw. Hiermee worden vaste verblijfplaatsen gecreëerd voor gebouw-bewoners als gewone dwergvleermuis en laatvlieger.

Door het bestaande groen van de voortuin uit te bouwen tot grotere eenheden groen met inlandse katjes-, bloem- en besdragende soorten bomen en struik-beplantingen binnen het plangebied, kunnen het jachtgebied en de vliegroutes van vleermuizen worden verbeterd.

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Littenseradiel

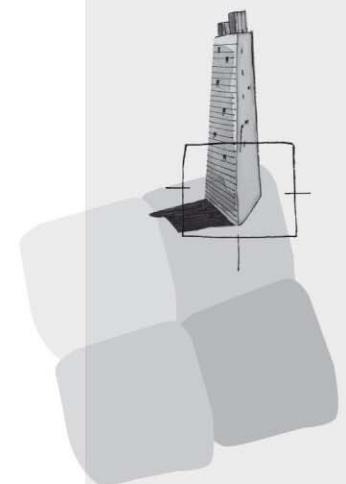
Contactpersoon
De heer S. Herrema

Rapport
Mevrouw drs. R.M. Veeneklaas
BügelHajema Adviseurs

Fotografie
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
De heer drs. M. Mosterman
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
134.00.02.03.11

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
Postbus 274
9400 AG Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E assen@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort